KAUPUNKIKULTTUURIN JA HYVINVOINNIN LAUTAKUNNAN LAUSUNTO VANTAAN KAUPUNGIN PALVELUIDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITELMASTA 2026–2035

Vantaan kaupungin palveluiden ja investointien suunnitelma vuosille 2026–2035 on ensimmäinen uuden investointien ohjausmallin mukaisesti laadittu suunnitelma. Suunnitelmassa yhteensovitetaan maankäytön ja palveluverkon suunnittelua, asemakaavoitusta, infra- ja talonrakennusinvestointeja sekä talousohjauksen prosesseja. Suunnitelma päivitetään valtuustokausittain. Suunnitelma on valmisteltu tammikuussa 2026 hyväksytyn Tulevaisuus asuu Vantaalla -kaupunkistrategian pohjalta. Suunnitelman ohjausryhmänä toiminut kaupungin hankejohtoryhmä on pyytänyt lautakunnilta lausuntoa suunnitelmasta.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta lausuu asiasta seuraavaa:

Palveluiden ja investointien suunnittelun lähtökohdat

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta pitää uutta investointimallia merkittävänä parannuksena toimialan palveluverkon kehittämiseen. Mallin tavoitteena on varmistaa, että uusien alueiden palvelut toteutuvat samanaikaisesti asumisen kanssa. Tämä tukee toimialan tavoitetta kehittää elämyksellistä, yhteisöllistä ja hyvinvointia edistävää kaupunkikokemusta. Toimialan kannalta suunnittelua selkeyttää se, että samassa prosessissa voidaan vaikuttaa sekä toimitila- että ulkoliikuntapaikkainvestointeihin. Esimerkiksi urheilupuistojen toteuttaminen edellyttää erityisesti kaavoituksen ja alueiden yleissuunnittelun oikea-aikaisuutta.

Vantaan palveluiden ja investointien suunnitelman ensimmäisessä vaiheessa ovat mukana ainoastaan kaupungin omat palvelut. Lautakunta pitää tärkeänä, että toimialan palveluverkkoa täydentävät yksityiset investoinnit sisällytetään suunnitelman seuraavaan versioon. Kun yksityiset palvelut ja hankkeet otetaan mukaan alueiden suunnitteluun, voidaan myös kaupungin palveluille löytää asukkaiden kannalta optimaalisimpia sijoittamisvaihtoehtoja.

Lautakunta pitää tärkeänä, että hankekokonaisuudet kuvataan suunnitelmassa selkeästi osaksi suunnitelmaa mahdollisen kasvun ennakoimiseksi. Yksittäisten hankkeiden toteutustapa ja ajoitus voivat kuitenkin täsmentyä

investointiohjelmissa ja vuosittaisessa talousarviovalmistelussa. Tämä mahdollistaa reagoinnin äkillisiin toimintaympäristön muutoksiin ja myös uusiin yhteistyöavauksiin toimialan palveluverkon suunnittelussa.

Talous ja investointien priorisointi

Lautakunta pitää tarpeellisena, että mallin jatkovalmistelussa kuvataan selkeät kriteerit, joilla hankekokonaisuuksia ja niiden osahankkeita priorisoidaan investointikehyksen sisällä. Toimialan palveluverkon kannalta on tärkeää, että kriteereissä huomioidaan palvelutarpeen muutosten lisäksi hankkeiden vaikutukset alueen veto- ja pitovoimaan, alueelliseen eriytymiseen ja palvelujen saavutettavuuteen.

Lautakunta toteaa, että investointien priorisoinnissa tulee turvata vapaa-ajan palveluverkon tasapainoinen kehittäminen väestönkasvun mukana kaikilla suuralueilla.

Maankäyttö, saavutettavuus ja kaupunkitila

Lautakunta pitää tärkeänä, että asuinalueiden kaavoituksessa palvelut sijoitetaan siten, että ne ovat saavutettavissa kävellen ja pyörällä. Tämä tukee toimialan tavoitetta liikkumisen edistämisessä.

Palvelujen hyvä saavutettavuus tulee turvata myös pientalo- ja haja-asutusalueilla.

Lautakunta toteaa, että julkiset kaupunkitilat, kuten aukiot ja puistot, ovat tärkeitä toimialan palveluverkon kehittämisessä. Ne tulee sijoittaa siten, että ne tukevat aktiivista ja elämyksellistä kaupunkikokemusta sekä mahdollistavat tapahtumien järjestämisen.

Toimialan palveluverkon tavoitteet

Lautakunta toteaa, että kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalveluihin tehtävät investoinnit vahvistavat pitkäjänteisesti asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta sekä ehkäisevät syrjäytymistä ja alueellista eriytymistä.

Palveluverkon kehittämisessä tulee huomioida kulttuuri- ja kirjastopalvelujen rooli oppimisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden tukena sekä liikunta- ja nuorisopalvelujen merkitys hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen edistämisessä. Vapaa-ajan palveluverkkoa kehitetään myös kaupungin elinvoiman vahvistamiseksi.

Suunnitelmassa tunnistetaan toimialan palveluverkon monitasoisuus. Palvelut voivat olla lähipalveluja tai suuraluetasoisia, kaupunkitasoisia, seudullisia tai valtakunnallisia palveluja. Palvelut voivat olla myös paikkaan sitomattomia. Kaupungin palveluverkkoa täydentävät yksityisten ja kolmannen sektorin toimijoiden palveluverkot. Kukin toimialan palvelukokonaisuus on tuonut suunnitelmassa asianmukaisesti esiin omat erityiset tavoitteensa palveluverkon kehittämiseksi.

Suuraluekohtaiset kehittämissuunnitelmat

Lautakunta pitää tärkeänä, että suuraluekohtaiset kehittämissuunnitelmat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden Vantaan eri alueiden kehittämiseksi. Alueet eroavat toisistaan väestökehityksen, hyvinvoinnin tilan ja muiden uudistamistarpeiden osalta. Nämä erityispiirteet tulee huomioida jatkossakin kaupungin kehittämisessä.

Myyrmäessä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin palvelut on tunnistettu vahvasti osaksi keskustan uudistamista, vetovoiman vahvistamista ja eriytymisen ehkäisyä. Nykyiset kulttuurin ja vapaa-ajan palvelutilat eivät suunnitelman mukaan vastaa toteutuneeseen väestönkasvuun tai muuttuneisiin palvelutarpeisiin. Keskeisiä hankekokonaisuuksia ovat Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo sekä Myyrmäen urheilutalon laajennus ja peruskorjaus. Lautakunta pitää perusteltuna näiden palvelujen kytkemistä keskustan elinvoiman vahvistamiseen, palvelutilojen korjausvelan purkamiseen ja myönteiseen aluekehitykseen.

Palvelujen saavutettavuus tulee kuitenkin huomioida myös Myyrmäen keskustan ulkopuolisilla alueilla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kirjasto- ja nuorisopalvelujen, lähiliikuntapaikkojen, ulkoilureittien, nuorten

harrastusmahdollisuuksien sekä yhteisöllisten kohtaamispaikkojen kehittämiseen.

Kivistössä kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan investoinnit ovat suunnitelmakaudella niukat. Keimolanmäen koulun yhteyteen sijoittuvien liikuntapalvelujen lisäksi tavoitteena on käynnistää Tikkurilantien eteläpuolisen urheilupuiston suunnittelu. Yksityisen tapahtuma-areenan toteutuminen Kivistöön voisi vahvistaa keskustan vetovoimaa.

Aviapoliksen vapaa-ajan ja kulttuuripalvelut keskittyvät edelleen Jumboon, lentoasemalle ja Kartanonkosken liikuntapuistoon. Alueelle ei ole vielä muodostunut vahvaa omaa keskustaidentiteettiä, mikä hidastaa urbaanin ympäristön kehittymistä erityisesti Veromiehessä. Palvelut ja investoinnit rakentuvat vaiheittain väestönkasvun ja käyttäjävirtojen mukana.

Tikkurila on toimialan kannalta merkittävä kaupunkitasoinen kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja tapahtumapalvelujen keskittymä. Keskeisiä hankekokonaisuuksia ovat Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalo, Tikkurilan urheilupuiston kehittäminen, liikuntahalli- ja jäähallikapasiteetin vahvistaminen, jokirannan kulttuuriympäristö, kävelykeskustan tapahtuma- ja kaupunkitilat sekä aikuisopiston sijoittuminen osaamiskampukseen. Suunnitelman mukaan liikuntahallikapasiteetti on asukasmäärään nähden riittämätön, ja sen tarve kasvaa väestönkasvun myötä.

Koivukylän keskustan kirjasto-, asukas- ja kulttuuripalveluille on välttämätöntä määrittää jatkotyössä pysyvä ratkaisu. Suunnitelman mukaan alueella on selvä vajaus kirjasto- ja liikuntatiloissa suhteessa väestöpohjaan: kirjastopinta-ala jää selvästi alle kaupungin tavoitetason, ja Koivukylän–Korson alue kuuluu liikuntahallien ja jäähallien saavutettavuudeltaan heikoimpiin alueisiin. Keskeisiä hankekokonaisuuksia ovat Koivukylän keskustan kulttuuri- ja kirjastopalvelut, asukastila, Havukosken nuorten toimintakeskus sekä Elmon urheilupuiston uimahalli-, jäähalli- ja liikuntahallikokonaisuus. Keskustan kirjasto-, asukas- ja kulttuuripalvelujen hankekokonaisuutta tulee arvioida sekä tilatarpeen että aluekehityksen näkökulmasta: se vahvistaa keskustan turvallisuutta, osallisuutta ja paikallisidentiteettiä sekä ehkäisee eriytymistä.

Korson kirjasto on suunnitelman mukaan pieni suhteessa alueen väestömäärään, ja asukastilan saavutettavuuteen liittyy tilallisia haasteita. Kaupunkikulttuurin ja liikunnan investoinnit toteutuvat osittain osana laajempaa Koillis-Vantaan palveluverkkoa. Korson keskustan uudistamisessa painottuvat palvelujen lisääminen, asemanseudun turvallisuuden ja julkisten tilojen viihtyisyyden parantaminen sekä Lumon rakennuksen peruskorjaus. Keskustan kehittämisessä tulee huomioida paikalliset kirjasto-, asukas-, nuoriso-, kulttuuri- ja harrastuspalvelut.

Hakunilassa kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin palvelut on kytketty vahvasti eriytymisen ehkäisyyn ja keskustan uudistamiseen. Alueella on liikuntahalli- ja jäähallivajetta, ja kirjasto-, nuoriso- sekä asukastilat ovat väestöön ja palvelutarpeeseen nähden niukat.

Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että Hakunilan uusi lähipalvelukeskushanke kirjasto-, nuoriso- ja asukastiloineen käynnistetään mahdollisimman pian. Alueen palvelut vahvistavat yhteisöllisyyttä, edistävät hyvinvointia ja ehkäisevät alueellista eriytymistä. Siirtymävaiheessa tulee varmistaa nuorisopalvelujen ja järjestötoimijoiden toiminnan jatkuvuus. Kulttuuri- ja urheilupuiston kehittämistä jatketaan uudella liikuntahalli-investoinnilla.